

LA FAUNA AL PARC D'OLÈRDOLA

INVERTEBRATS

Ropalòcers (papallones diürnes)

La composició faunística per famílies és la següent:

Papiliònids

Pièrids

Satírids

Nimfàlids

Licènids

Hespèrids

Quant a l'abundància, hi ha un predomini clar tant en nombre d'espècies com d'individus, de les famílies Satírids i Licènids. Els primers s'alimenten d'herbes, i generalment de gramínies (molt abundants al parc); els segons tenen una alimentació molt més diversificada.

VERTEBRATS

HERPETOFAUNA

El clima del parc és típicament mediterrani, amb una forta influència del mar que suavitza les temperatures.

Pel que fa al règim de pluges és molt irregular al llarg de l'any, hi ha un màxim a la tardor, on els mesos de setembre i octubre i un mínim a l'estiu centrat en el mes de juliol. Totes les precipitacions és produeixen en un període de temps molt reduït, fet aquest, que afegit a les característiques geològiques del parc, fa que hi hagi una forta sequera estival, que impedeix en molts casos trobar punts d'aigua en que aquesta es mantingui a l'estiu. Així doncs, la pluja que cau a Olèrdola tot i que és abundant no és retinguda pel terreny, i això implica que el parc, sigui de característiques seques.

Aquesta sequera fa que tant la vegetació com la fauna que hi viu estigui adaptada a la manca d'aigua.

L'Herpetofauna del d'Olèrdola està constituïda per un conjunt d'espècies del grup ibérico-magrebí lligades als medis semiàrids i un altre conjunt d'espècies de tipus mediterrani septentrional. (Filella i Pascó, 1984).

La major part de les espècies localitzades són típicament mediterrànies i amb un caràcter bastant termòfil. Cal destacar també que algunes espècies d'amfibis com són *Salamandra salamandra* i *Pelodytes punctatus* utilitzen el sistema càrstic en diferents moments del seu cicle biològic.

Les espècies d'amfibis localitzades a l'àrea d'estudi són: la salamandra (*Salamandra salamandra*), el tòtil (*Alytes obstetricans*), el gripau d'esperons (*Pelobates cultripipes*), la granoteta de punts (*Pelodytes punctatus*), el gripau comú (*Bufo bufo*), el gripau corredor (*Bufo calamita*), la reineta (*Hyla meridionalis*), i la granota verda (*Rana perezi*).

Els rèptils, molt més abundants, es troben representats per: la tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*), reintroduïda recentment al Garraf i que antigament havia estat present, el dragó comú (*Tarentola mauritanica*), el dragó rosat (*Hemidactylus turcicus*), el vidriol (*Anguis fragilis*), el lludrió llistat (*Chalcides striatus*), el llangardaix ocel·lat (*Lacerta lepida*), la sargantana ibèrica (*Podarcis hispanica*), el sargantaner gros (*Psammodromus algirus*), el sargantaner petit (*Psammodromus hispanicus*), la serp de ferradura (*Coluber hippocrepis*), la serp verda (*Malpolon monspessulanus*), la serp de meridional (*Coronella girondica*), la serp blanca (*Elaphe scalaris*), la serp d'aigua (*Natrix maura*), i l'escurçó ibèric (*Vipera latasti*).

AMFIBIS

Salamandra salamandra

La Salamandra és una espècie d'àmplia distribució Europea, i es troba situada per gairebé tota la Catalunya humida, baixant per la serralada prelitoral fins a Prades, No es troba al País Valencià si exceptuem una citació no confirmada al parc de Penyagolosa. Dins de la seva àrea de distribució té descrites gran quantitat de subespècies, corresponent els exemplars del parc d'Olèrdola a la subespècie *Salamandra salamandra terrestris*.

Els seus hàbits són típicament nocturns i es troba lligada als ambients molt humits i els punts d'aigua permanents per a la seva reproducció. És per aquests fets que és molt usual, especialment en terrenys secs, trobar a aquesta espècie en avencs i coves on la humitat ambiental és força elevada.

Alytes obstetricans

El tòtil és una espècie de gripau que es distribueix per gairebé tota l'Europa occidental arribant fins a Alemanya. És present a gran part de la Península Ibèrica i no es troba a les Illes Balears. És una espècie que pot ocupar gran quantitat d'hàbitats podent-se trobar fins i tot a jardins a l'interior de les ciutats.

Com en totes les altres espècies del gènere *Alytes*, el desenvolupament dels ous es realitza fora de l'aigua, ja que el mascle els porta agafats a les potes del darrera, tenint cura de que aquest no s'assequin. Quan les larves es troben ben desenvolupades abandonen l'ou quan el mascle va a l'aigua. Les seves larves poden passar tot l'hivern dins de l'aigua realitzant la metamorfosi l'any següent al seu naixement.

Ocupa pràcticament la totalitat de la extensió del parc.

La reproducció es produeix de març a setembre, i encara que a altres localitats s'han citat postes de tardor, a Olèrdola no s'han pogut confirmar. Les larves d'aquesta espècie poden seguir dues estratègies en el seu creixement i desenvolupament: unes, creixen i es desenvolupen ràpidament, fent la metamorfosi el mateix any, mentre altres creixen sense desenvolupar-se durant el primer any, finalitzant el desenvolupament a la primavera de l'any següent. Degut això, es poden observar larves d'aquesta espècie tot l'any a l'aigua.

La metamorfosi es produeix principalment a la primavera, havent-se observat individus recentment metamorfosejats d'abril a juny.

Pelobates cultripès

El gripau d'esperons té una distribució restringida únicament a la Península Ibèrica i el sud de França. A Catalunya es distribueix força irregularment localitzant-se a baixa i mitjana alçada. És una espècie excavadora que es troba normalment en terrenys de sòls tous on aquest es pugui enterrar fàcilment. Les seves larves poden arribar a mides molt grans i arribar a pesar més de 30 g.

Pelodytes punctatus

La granoteta de punts és un anur que es distribueix per tot l'oest de Europa arribant fins a Bèlgica i l'extrem nord-oest d'Itàlia. A Catalunya la seva distribució és ubíqua i és especialment abundant en terrenys càrstics com és el cas d'Olèrdola, on es localitza freqüentment en avencs i coves. És una espècie d'hàbits terrestres i nocturns, podent-se trobar a indrets molt allunyats de l'aigua. És molt difícil d'observar durant tot l'any excepte durant el període reproductor, mesos en què és fàcilment observable prop de l'aigua o dins d'ella.

Aquesta espècie té una gran capacitat trepadora, fet que li permet dipositar els ous en l'interior de piscines o basses de parets verticals, podent sortir d'aquestes una vegada acaba el període reproductor.

És l'anur que inicia abans la seva reproducció. Les primeres postes es poden trobar ja a principis de desembre i al gener, encara que el gruix de la reproducció té lloc al febrer i al març. La realització de les postes sembla estar molt lligada amb la pluviositat, ja que després d'importants pluges sempre s'observen gran nombre de postes fins i tot en petits tolls d'aigua. No presenta cap tipus de restricció quant a la caracterització dels punts d'aigua on es reproduïx. S'han observat larves tant a piscines, estanys de jardins, basses naturals, mines i bassots de pluja. No hem observat

segones postes a la tardor, encara que en altres zones de Catalunya sí que se'n té constància (Llorente et al. 1995 i dades pròpies)

Considerem aquesta espècie com oportunista, des del punt de vista reproductor, ja que aprofita les diferents pluges que es van produint per reproduir-se i també aprofita qualsevol punt d'aigua.

Aquest comportament recorda al mostrat per *Bufo calamita*, encara que aquesta darrera espècie, al iniciar més tardanament la seva reproducció no té el mateix èxit reproductor que la granoteta de punts.

Bufo bufo

El gripau comú es troba present a tota l'Europa continental i Gran Bretanya arribant fins al Japó. A Catalunya és força abundant podent-se trobar molts individus d'aquesta espècie en determinades zones durant el període reproductor ja que tot i ser un gripau d'hàbits nocturns aquest realitza importants migracions per reproduir-se als rius i basses.

Els hàbitats que ocupa són molt variats incloent-hi els que són completament secs, ja que quan no és l'època reproductora aquest gripau viu fora del aigua i és molt resistent a la dessecació.

De totes les espècies d'amfibis que s'hi troben al Parc aquesta és la menys abundant juntament amb *Pelobates cultripipes*.

Bufo calamita

El gripau corredor es distribueix per l'oest i centre d'Europa arribant fins a la Rússia occidental. A Catalunya es distribueix per tota la zona de clima mediterrani. És un amfibi típicament oportunista que es reproduïx a qualsevol punt d'aigua.

Comença a reproduir-se amb les primeres pluges de finals de març i fins el mes de maig, i encara que s'han descrit segones postes a d'altres indrets de Catalunya, a Olèrdola no s'han pogut confirmar.

Hyla meridionalis

La reineta és una granota amb una distribució dins del continent europeu exclusivament francesa, ibèrica i italiana. També es troba a les Illes Balears, Canàries Madeira i el nord-oest d'Àfrica. Pel que fa a la Península Ibèrica es troba situada en la zona sud, arribant fins el Sistema Central i ja no torna a trobar-se en cap altre regió excepte Catalunya. Aquesta estranya distribució es creu que és deguda a que les glaciacions del Pleistocè van crear reductes d'individus aïllats al sud i al nord de la Península, que una vegada passada l'època glacial van tornar a ampliar la seva distribució.

Aquesta és una granota estretament lligada a l'aigua, els individus d'aquesta espècie viuen a les vores de llacunes o basses i normalment se'ls pot trobar enfilats a les branques o a les fulles de la vegetació del voltant dels punts d'aigua on viuen.

La seva distribució al parc és força àmplia tot i que sembla ser més abundant a les zones centrals del Parc, sempre lligada als ambients aquàtics.

És un amfibi que degut a la seva gran dependència de l'aigua, afegit al fet que el seu desenvolupament larval és força lent, té forces problemes per reproduir-se a Olèrdola i només ho aconsegueix aquells anys que la pluja és abundant i continuada.

Les primeres postes s'observen amb les primeres pluges de març i s'estenen fins el juliol, encara que aquestes darreres tenen poques possibilitats d'èxit.

Rana perezi

La granota verda es distribueix per la Península ibèrica, França i nord-oest d'Àfrica. A Catalunya és un amfibi molt comú i és més freqüent a les zones més càlides del Principat.

Aquesta és una espècie que es pot trobar en qualsevol punt d'aigua, des de torrents o rius fins a estanys o sèquies. Aquest fet, afegit a la seva gran resistència a les aigües contaminades i en mal estat, és probablement el que explica la seva gran abundància.

La distribució d'aquest anur en el parc d'olèrdola és força semblant a la d'*Hyla meridionalis*, encara que presenta densitats més altes ja que no és tan estricte amb les condicions de l'aigua.

RÈPTILS

Al contrari del que passa amb els amfibis, el parc d'Olèrdola és òptim per moltes espècies de rèptils, ja que troben el calor i refugi que necessiten.

El principal perill que suporten aquests animals, és la persecució de que són objecte per part de l'home, que els destrueix per perjudicis absurds, eliminant així un important agent de control de les poblacions de rossegadors.

Testudo hermanni

La tortuga mediterrània actualment ha estat reintroduïda, ja que la població autòctona, suposadament, es va extingir en aquest segle. A Catalunya actualment només existeix una població autòctona localitzada al Massís de l'Albera.

La reintroducció de tortuga mediterrània al Parc del Garraf fa també que la població en aquest parc augmenti.

Tarentola mauritanica

El dragó comú es distribueix per part de la Europa mediterrània des de la Península Ibèrica fins a les Illes Jòniques. També es troba el nord d'Àfrica i a les illes Canàries.

És un gecònid que normalment es troba lligat a les àrees costaneres planes, càlides i seques tot i que a la Península Ibèrica té una tendència a entrar cap a l'interior en algunes zones. Aquesta espècie d'hàbits nocturns es troba molt lligada a l'acció de l'home ja que molt sovint es troba vivint a les parets de les cases o a restes de l'activitat humana (troncs, brossa, etc.).

Espècie força abundant al Parc, sempre relacionada amb rocams, construccions humanes i medis en general fissurícoles.

Hemidactylus turcicus

El dragó rosat és un altre gecònid eminentment mediterrani tot i que la seva distribució Europea pot arribar fins al sud de Portugal a la zona de l'Algarve. A l'igual que l'espècie anterior es troba en les àrees costaneres càlides i també es troba molt lligada a l'acció de l'home ja que aprofita les construccions d'aquest per a viure-hi.

Anguis fragilis

El vidriol és una espècie que es troba per quasi tot el continent europeu arribant fins i tot al sud-oest d'Àsia. A la Península Ibèrica es distribueix només per la zona nord.

Es situa des de les terres baixes fins una mica per sobre del límit boscós de la muntanya i normalment viu en llocs amb abundant vegetació com poden ser herbassars, pastures, clarianes de bosc etc, on es troba entre la vegetació o bé sota la fullaraca. També se'l pot observar comunament sota pedres i troncs que recullen el calor del sol i que aquest aprofita per escalfar-se.

La distribució d'aquest saure àpode a Olèrdola està molt lligada a les zones de vegetació més humides, sovint als voltants de les basses, mines, fonts i fons de vall.

Chalcides striatus

El lludrió llistat té una distribució europea força restringida, se situa només a la Península Ibèrica, sud de França, Itàlia, Sicília, Elba i Cerdenya. A Catalunya és l'espècie de lludrió més comuna ja que l'altra espècie, el lludrió ibèric només se situa al sud del Principat.

Aquesta espècie ha canviat recentment la seva denominació específica.

Es troba amb més freqüència en terres baixes, en llocs de vegetació densa i en pradells humids a la vora de rierols on la vegetació herbàcia sigui de poca alçada però molt abundant.

Lacerta lepida

El llangardaix ocel·lat només es troba dins del continent europeu a la Península Ibèrica, França i Itàlia.

Aquest saure de grans dimensions, és el llangardaix europeu més gran, es troba en gran quantitat d'hàbitats, distribuïnt-se a Catalunya, des de la zona costanera fins a una gran alçada als Pirineus, tot i que és menys comú a aquestes altituds. Els biòtops que ocupa són també molt diversos, podent viure en boscos, camps de conreu, voreres de carretera, o bé en zones rocoses o sorrenques.

Al parc d'Olèrdola té una distribució molt àmplia localitzant-se tant en zones costaneres com en altres més interiors. Pot considerar-se com present a tot el Parc, i encara que no presenta grans densitats és fàcil d'observar, especialment a partir del mes de maig.

Podarcis hispanica

La sargantana ibèrica es troba exclusivament a la Península Ibèrica al nord-oest d'Àfrica i a una petita part de França. A Catalunya és molt abundant i és fàcilment observable a les voreres de les carreteres, parets de pedra, roques i fins i tot en arbres. És una espècie que es veu força afavorida per l'acció del home ja que com s'ha esmentat viu en llocs que l'home potencia.

Present a tot el Parc, mostra una distribució molt dispersa, relacionant-se sempre amb les zones més humanitzades i humides.

Podarcis muralis

D'aquesta espècie, de distribució més septentrional que l'anterior i amb la qual es confon fàcilment.

Psammotromus algirus

El sargantaner gros té una distribució europea molt semblant a la de l'espècie anterior. Es troba a la major part de la Península Ibèrica, al nord-oest d'Àfrica i a una petita zona de França.

És una espècie lligada a terrenys oberts amb vegetació, com poden ser boscos degradats i sotabosc de pinars. També pot ser trobada en zones amb vegetació més densa com màquies, alzinars, brolles etc. on la sargantana pot estar pujada a les branques.

Coluber hippocrepis

La serp de ferradura a Europa es troba restringida a una part de la Península Ibèrica i a Cerdenya. A Catalunya aquesta colobra es distribueix pel sud arribant fins a la zona del Garraf, comarca on aquesta serp és molt abundant.

Aquesta espècie acostuma a viure en llocs secs i pedregosos on la vegetació no sigui gaire atapeïda. També pot trobar-se comunment a les proximitats de construccions humanes o a l'interior d'aquestes.

La distribució d'aquest ofidi és força àmplia, doncs sembla localitzar-se a tot el Parc: és una de les zones de Catalunya on aquest ofidi presenta una densitat poblacional més elevada.

Malpolon monspessulanus

La serp verda és un ofidi de distribució mediterrània tot i que a Itàlia es troba només al nord i a la Península Ibèrica es troba també a la banda de Portugal vora l'Atlàntic. A Catalunya és una de les serps més abundants amb una gran facilitat d'ocupar diferents hàbitats. Es troba majoritàriament en llocs calorosos i secs amb vegetació arbustiva tot i que també pot trobar-se en boscos, zones de conreus, (majoritàriament vinyes), i fins i tot en maresmes salades i zones de dunes costaneres.

Com l'espècie anterior pot considerar-se ubiqua i força abundant.

Coronella girondica

La serp llisa meridional dins del continent europeu es troba ubicada a la Península Ibèrica, el sud de França, i Itàlia.

Aquesta serp es troba habitualment en llocs de poca alçada on viu en llocs secs en parets de pedra, pedregams, o entre les restes de troncs i branques etc.

Elaphe scalaris

La serp blanca es troba a la Península Ibèrica, Menorca, al litoral meriditerrani de França i a les illes Hyères. A Catalunya és una serp força abundant que habita llocs assolellats pedregosos, però també es pot trobar en vinyes, camps de conreu abandonats i parts de pedra. Té la costum de pujar als arbres per poder alimentar-se de cries d'ocells.

Natrix maura

La serp d'aigua es troba des de la Península Ibèrica fins a Suïssa, distribuïnt-se pel nord d'Itàlia i trobant-se també a les Illes Balears i a Cerdanya.

Aquest és un ofidi estretament lligat a la presència d'aigua i es pot trobar prop de rius, torrents de muntanya, estanys, basses d'obra, piscines, etc.

Pel que fa a la seva distribució en el parc d'Olèrdola, aquesta és força reduïda i sempre relacionada amb l'existència d'algun punt d'aigua més o menys permanent. De tota manera, les dues espècies del gènere presenten densitats molt baixes.

Vipera latasti

L'escurçó ibèric és a Europa, com el seu nom indica, exclusivament poblador de la Península Ibèrica, tot i això no arriba a distribuir-se per tota la seva extensió sinó que no es troba en el extrem nord d'aquesta.

A Catalunya només es troba en la franja sud on es troba fins a una alçada màxima de 1300 m. Viu en llocs secs de pedregam o arenosos i en boscos oberts o en les clarianes d'aquests.

AUS

CODI DE LLETRES QUE FAN REFERÈNCIA A:

- La fenologia → A: Accidental   E: Esporàdic   H: Hivernant   M: Migrador
→ S: Sedentari
- L'estatus → F: Frequent   MF: Molt frequent   O: Ocasional   PF: Poc frequent
→ R: Rar

Aligot comú* (*Buteo buteo*) : (H/PF)

Esparver vulgar* (*Accipiter nisus*) : Zones de bosc i terres de conreu amb bosquets. Nia en coníferes de boscos mixtos, de vegades en arbusts alts, etc. (S/F)

Astor (*A. Gentilis*)* : Boscos (sobretot de coníferes), sovint a prop de camp obert. Nia als boscos apartats, sovint aprofitant nius vells d'altres ocells. (S/PF)

Xoriguer comú* (*Falco tinnunculus*) : Erms, costes, terres de conreu, boscos oberts, (ciutats). Cria en nius vells de còrvids, garses, ... i als penya-segats, edificis i de vegades als arbres esberlats. (S/F)

Perdiu roja* (*Alectoris rufa*) : Conreus, prats de pastura, erms pedregosos, i preferiblement llocs secs i sorrencs. (S/NF)

Guatlla (*Coturnix coturnix*) : (M/R)

Faisà (*Phasianus colchicus*) : (S/PF)

Corriol pit-roig (*Charadrius morinellus*) : (M/R)

Becada (*Scolopax rusticola*) : (H/PF)

Xivita (*Tringa ochropus*) : (M/O)

Xivitona vulgar (*Actitis hypoleucos*) : (M/O)

Gavià argentat de potes grogues* (*Larus cachinnans*) : (sp. no descrita al llibre) (S/MF)

Tudó* (*Columba palumbus*) : Quasi a qualsevol lloc, però no sovintaja regions sense arbres o molt al Nord. Nia en arbres, tanques, nius vells. (S/F)

Xixella* (*Columba oenas*) : Com el tudó, però prefereix zones més obertes amb arbres vells, també en penya-segats, dunes, etx. Nia als forats d'arbres vells, roques, nius de conills, edificis,...(S/PF)

Tòrtora* (*Streptopelia turtur*) : Camp obert arbustiu amb taques sense tallar i petits boscos – Nia als arbusts, brosses, horts,...(E/MF)

Oliba* (*Tyto alba*) : Prefereix edificacions humanes. Nia en ruïnes, campanars i cases velles, també en parcs amb arbres vells i de vegades pels cingles. (S/PF)

Mussol banyut* (*Asio otus*) : Boscos de coníferes, localment als boscos caducifolis. Cria en nius vells i de vegades per terra als boscos o als erms. (E/R)

Duc* (*Bubo bubo*) : Cingles voltats de boscos, rocams, costes de muntanyes i estepes obertes. Nia a les esclatxes de les roques i arbusts, en arbres buits o nius vells de rapinyaires. (S/PF)

Gamarús* (*Strix aluco*) : Boscos madurs, parcs i jardins grans. Nia en arbres buits, nius vells d'ocells grossos, de vegades en edificis i caus de conill. (S/F)

Xot* (*Otus scops*) : Arbres a la vora de llocs habitats, plantacions, jardins, ... També als edificis vells. Nia en forats, ocasionalment en nius vells d'altres ocells. (E/F)

Mussol comú* (*Athene noctua*) : Generalment conreus més aviat oberts i erms pedregosos. Nia als forats d'arbres, sobretot salzes podats i en roques, edificis, caus. (S/F)

Cucut* (*Cuculus canorus*) : Vores de boscos, erms amb arbusts. Poliandre i de cria paràsita; generalment cada individu parasita només una espècie, i pon un sol ou en cada niu. (E/MF)

Cucut reial (*Clamator glandarius*) : (E/R)

Enganyapastors* (*Caprimulgus europaeus*) : Erms, descampats, clarianes obertes de boscos amb falguera i tones. Pon els ous sobre el terra. (E/MF)

Siboc* (*Caprimulgus ruficollis*) : Boscos de pins, regions arbustives, semidesèrtiques i vessants amb pins. Pon els ous a terra. Visita la Península-Ibèrica a l'estiu (ha criat al S. De França). (E/PF)

Abellerol* (*Merops apiaster*) : Camp obert amb arbusts i alguns arbres, pals de telègraf, però se'l pot veure a les clarianes de boscos. Crien en colònies que fan en forats als marges terrosos, i de vegades a terra.

Puput* (*Upupa epops*) : Boscos oberts, plantacions, parcs,...Hiverna en terrenys més oberts amb arbusts. Nia en forats vells, i de vegades en ruïnes.

Colltort* (*Jynx torquilla*) : Jardins, horts, parcs, tanques amb arbres. Nia en forats naturals, arbres, tàpies, caixes-nius.

Picot verd* (*Picus viridis*) : Boscos caducifolis, parcs, terres de conreus, erms amb arbres escampats. Nia en forats que barrina als arbres. (S/F)

Alosa vulgar (*Alauda arvensis*) : (H/F)

Cotoliu* (*Lullala arborea*) : Vores de boscos, vessants d'alguns arbres, bruguers sorrencs,... Hiverna als camps, nia a terra. (S/F)

Cogullada vulgar* (*Galerida cristata*) : Camp obert pla, sovint prop de poblacions, camins de ferradura polsosos, vores de carreteres,... (S/PF)

Cogullada fosca* (*Galerida theklae*) : Vessants seques i pedregoses amb vegetació arbustiva baixa i dunes amb una mica de vegetació, es presenta a alçades més elevades. Sedentaria a Catalunya. (S/PF)

Falciot negre* (*Apus apus*) : Aeri. Es pot trobar per tot arreu, però especialment en àrees on hi ha llocs apropiats per criar. Generalment nia als forats dels edificis sota

volades, ocasionalment en penya-segats rocosos (a forats d'arbres al N. d'Europa). (E/MF)

Falciot pàl·lid* (*Apus pallidus*) : Hàbitat similar al falciot negre, amb qui sovint s'associa. (E/F)

Ballester* (*Apus melba*) : Principalment a les regions altes, cingles de muntanya, localment també als penya-segats marins i edificis vells.

Oreneta cuablanca* (*Delichon urbica*): Com l'orenetta vulgar, però és sovint prop de poblacions, també en camp obert. Construeix un niu tancat, de fang, amb orifici d'entrada a la banda de dalt, adossat sota les volades de cases i pallers, localment en penya-segats.

Oreneta vulgar* (*Hirundo rustica*) : Camp obert, conreat, amb masies, prats, basses, etc. Construeix un niu obert de fang i palla als cairats o sortints de pallisses, quadres, etc., ocasionalment en ximeneies. (E/MF)

Roquerol* (*Ptyonoprogne rupestris*) : Gorges de muntanya i cingles rocosos de l'interior i de la costa. Construeix un niu obert, de fang, de forma de mitja copa, en esquerdes de roques o coves de penya-segats, ocasionalment amb orenetes Cuablanques. (S/MF)

Titella (*Anthus pratensis*) : (H/F)

Piula dels arbres (*Anthus trivialis*) : (M/PF)

Grasset de muntanya (*Anthus spinoletta*) : (M/O)

Trobat* (*Anthus campestris*) : Erms amb sorra i arbusts, a l'hivern també freqüenta terres conrreades. Nia en clots protegits per la vegetació. (E/PF)

Cuereta blanca* (*Motacilla alba*) : Jardins, masies, camp obert i poblacions, Sovint, però no sempre, prop de l'aigua. Nia en forats d'edificis, roques, etc.

Cuereta groga (*Motacilla flava*) : (M/PF)

Cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) : (H/PF)

Cargolet* (*Troglodytes troglodytes*) : Vegetació baixa, en jardins, brosses, boscos, roques, etc. Construeix un niu globular en tanques, pallers, forats d'arbres, bancs o edificis. (S/MF)

Pardal de bardissa (*Prunella modularis*) : (H/F)

Cercavores (*Prunella collaris*) : (H/F)

Pit-roig* (*Erithacus rubecula*) : Jardins, tanques, bosquets, boscos amb sotabosc, etc. Nia en forats o esquerdes de parets, bancs, arbres, bases de tanques, heures, llaunes, etc.

Rossinyol* (*Luscinia megarhynchos*) : Boscos caducifolis de zones baixes, brolles humides, tanques embrollades. Nia ben amagat prop de terra en esbarzers, ortigues, etc. (E/MF)

Cotxa fumada* (*Phoenicurus ochruros*) : Boscos, parcs, bruguerars amb arbusts, i arbres vells, ocasionalment ruïnes. Nia en forats d'arbres, murs de pedra, coberts, etc.

Cotxa cua-roja (*Phoenicurus phoenicurus*) : (M/PF)

Bitxac comú* (*Saxicola torquata*) : Com el Bitxac Rogenc, però amb més afecció per erms amb argelaga i àrees costaneres. (S/MF)

Bitxac rogenic (*Saxicola rubetra*)

Còlit gris (*Oenanthe oenanthe*) : (M/F)

Còlit ros* (*Oenanthe hispanica*) : Camp àrid obert o lleugerament boscat i vessants pedregoses de muntanya. Cria en forats entre roques, murs, codolars, etc. (E/F)

Còlit negre* (*Oenanthe leucura*) : Deserts rocosos, penya-segats marins i regions de muntanya. Nia en forats entre roques, protegint freqüentment l'entrada amb un petit mur de còdols. (S/PF)

Merla roquera* (*Monticola saxatilis*) : Cria en regions rocoses obertes i entre arbres de 900 fins a 2500 m., a l'est D'Europa fins al nivell del mar. (E/F)

Merla blava* (*Monticola solitarius*) : Regions desèrtiques rocoses o vessants de muntanya gelades fins al nivell del mar. Nia en esquerdes de roques penya-segats i edificis. (S/MF)

Merla* (*Turdus merula*): Boscos, tanques, jardins, erms amb arbusts, etc. Nia en tanques, piles de llenya, coberts, etc. (S/MF)

Griva* (*Turdus viscivorus*) : Jardins grans, horts de fruiters, boscos. Nia a entreforc pelats dels arbres. Petits estols vaguen per camp obert i prats a la tardor. (S/F)

Merla de pit blanc (*Turdus torquatus*) : (M/O)

Griva cerdana (*Turdus pilaris*) : (A/O)

Tord comú (*Turdus philomelos*) : (H/MF)

Tord ala-roig (*Turdus iliacus*) : (H/R)

Trist* (*Cisticola juncidis*) : Llocs secs i humits, camps de cereals, planes herboses bastes, maresmes. Construeix un niu profund en forma de bossa, penjat de joncs, herbes altes, cereals o sotabosc espès. (S/F)

Rossinyol bord* (*Cettia cetti*): Vegetació baixa i brolles, generalment prop de l'aigua, recs, aiguamolls, canyissars. Nia ben amagat en vegetació baixa. (S/PF)

Boscaler pintat gros (*Locustella naevia*) : (A/O)

Bosqueta vulgar* (*Hippolais polyglotta*) : Semblat a la B. Icterina, però més sovint en vegetació exuberant prop de l'aigua. Fa un niu arrecerat en arbusts, rarament en arbres. (E/F)

Tallareta cuallarga* (*Sylvia undata*) : Àrees obertes amb bruc i argelaga, gatoses, vessants de turons cobertes d'estepa, etc. Nia en arbusts prop de terra. (S/MF)

Tallarol de garriga* (*Sylvia conspicillata*) : Arbusts i brolles baixes, sovint als arbres dispersos; també en clarianes obertes de boscos i al llarg de vores de rierols. Nia en arbusts espessos. (E/R)

Tallarol trencamates* (*Sylvia conspicillata*) : Principalment en Salicornia a planes costaneres i a bosc baix (sovint amb la *Tallareta cuallarga*). (E/PF)

Tallarol de casquet* (*Sylvia atricapilla*) : Clarianes de boscos amb brossa, tanques embrollades, arbusts fruiters. Nia en esbarzers, xuclamel, heures, etc. (S/F)

Tallarol capnegre* (*Sylvia melanocephala*) : Bosc baix, sec, amb arbusts, força obert, brolles, boscos de pins i alzines, etc. Nia en arbusts baixos i bardisses. (S/MF)

Tallarol enmascarat (*Sylvia hortensis*) : (M/R)

Tallarol vulgar (*Sylvia communis*) : (M/F)

Tallarol xerraire (*Sylvia curruca*) : (A/O)

Tallarol gros (*Sylvia borin*) : (M/PF)

Mosquiter de passa (*Phylloscopus trochilus*) : (M/F)

Mosquiter xiulaire (*Phylloscopus sibilatrix*) : (M/R)

Mosquiter comú* (*Phylloscopus collybita*) : Més arbori que el M. de passa. Nia just a sobre del terra en esbarzers, arbusts perennifolis, etc., en boscos esclarissats i prats amb arbusts. Hiverna en vegetació més aviat oberta.

Mosquiter pàl·lid* (*Phylloscopus bonelli*) : Dens fullatge d'arbres. Localment en boscos caducifolis o pinedes seques, suredes obertes o vegetació dispersa fins al límit dels arbres en muntanyes. Nia a terra a sota els arbres. (E/F)

Bruel* (*Regulus ignicapillus*) : Com el Reietó, però amb menys predilecció pels boscos de coníferes i més sovint en sotabosc baix, pantans amb arbusts, falguerars. Etc. Fa el niu suspès, en coníferes o arbres caducifolis, arbusts, plantes enfiladisses, etc. (S/F)

Reietó (*Regulus regulus*) : (H/PF)

Mastegatatxes (*Ficedula hypoleuca*) : (M/F)

Papamosques gris* (*Muscipapa striata*) : Jardins, parcs, vores de boscos. Nia sobre o dins d'edificis, al costat de troncs d'arbres, darrera de plantes enfiladisses, etc. (E/PF)

Mallerenga carbonera* (*Parus major*) : Boscos mixtos, tanques, jardins. Nia en forats d'arbres, murs, tubs de desguàs, caixes-niu, etc. (S/MF)

Mallerenga petita* (*Parus ater*) : Té una certa preferència per les coníferes. Nia als forats dels marges i de les soques dels arbres, generalment prop de terra. (S/PF)

Mallerenga blava* (*Parus caeruleus*) : Com la *Mallerenga carbonera*. (S/PF)

Mallerenga emplomallada* (*Parus cristatus*) : Generalment pinedes, però també boscos mixtos i brolles. Nia als forats d'arbres corcats, pals de tanques, etc. (S/F)

Mallerenga cuallarga* (*Aegithalos caudatus*) : Brolles, bruguerars amb arbusts, bosquets, tanques i també boscos a l'hivern. Construeix un niu ovoide molsós, cobert de líquens, generalment en argelagues esbarzers o arbusts espinosos, ocasionalment als arbres, ben enlaire. (S/F)

Respinell comú* (*Certhia brachydactyla*) : Jardins, parcs, bosquets, evita boscos espessos. Al C. i S. D'Europa es presenta des dels 1.500 m. Fins al nivell del mar. (S/F)

Botxí* (*Lanius excubitor*) : (S/F)

Capsigrany* (*Lanius senator*) : Camp obert sec, oliverars, fruiterars, prats amb arbusts, ocasionalment grans boscos. Nia en arbres de totes les mides. (E/F)

Escorxador (*Lanius collurio*) : (M/R)

Trenca (*Lanius minor*) : (A/C)

Estornell vulgar* (*Sturnus vulgaris*) : Se'l troba tant al camp com a la ciutat. Cria en forats d'arbres, edificis, sostres de palla, caixes-niu, etc., o forats a terra en àrees pelades. (S/F)

Estornell negre* (*Sturnus unicolor*) : Generalment en petites colònies en penya-segats, i en ciutats i pobles, localment a regions boscades i sota teulades, etc. sedentari a la Península Ibèrica, Còrcega. (S/MF)

Oriol* (*Oriolus oriolus*) : Essencialment arbori; parcs ben arbrats, fruiterars vells, vores de rius, boscos, rarament al descobert. Niu generalment penjat entre branques forcades horitzontalment. (E/F)

Gaig* (*Garrulus glandaius*) : Rarament lluny dels arbres, sovint a jardins. Generalment nia en boscos de coníferes i caducifolis ben apartats. (S/F)

Garsa* (*Pica pica*) : Terres de conreu i camps oberts, amb tanques i alguns arbres. Construeix un niu en forma de cúpula en arbres alts, arbusts espinosos, tanques, vores de boscos i, fins i tot, tanques d'esbarzer. (S/F)

Corb (*Corvus corax*) : Freqüent i cria en penya-segats, muntanyes i també en arbres.

Gralla de bec vermell (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*) : (A/O)

Gralla (*Corvus monedula*) : (A/O)

Cornella (*Corvus corone*) : (A/O)

Pardal xarrec* (*Passer montanus*) : A l'oest d'Europa més rural que el Pardal Comú. Als països meridionals i orientals se'l veu al voltant de les cases; al Nord de la tundra. Nia en forats d'arbres (particularment salzes podats), caixes-niu, pellers, etc., però al sud i est d'Europa a les cases. (S/PF)

Pardal comú* (*Passer domesticus*) : Àrees edificades i terres de conreu, rarament lluny de zones habitades. Nia en forats o esquerdes d'edificis, en heures, pellers, etc. (S/F)

Pardal roquer* (*Petronia petronia*) : Altes vessants rocoses de muntanya, terra pedregosa, ruïnes, etc., també als arenys de rius secs, i terres de conreus; rarament entre cases encara que de vegades volta pels arbres. Nia en esquerdes de roques i als arbres. (S/F)

Pardal d'ala blanca (*Montifringilla nivalis*) : (A/O)

Gafarró* (*Serinus serinus*) : Parcs, jardins, vinyes, etc. Nia en arbres, parres, petits arbusts. (S/MF)

Llucareta (*Serinus citrinella*) : (A/O)

Verdum* (*Carduelis chloris*) : Jardins, llocs plantats d'arbusts, conreus. Nia en tanques arbusts i petits arbres, particularment perennifolis. (S/MF)

Cadenera* (*Carduelis carduelis*) : Jardins, fruiterars, coreus. A la tardor i a l'hivern busquen llavors de cartis pels erms i vores de carreteres. Nia en arbres, generalment prop de la punta de la branca; ocasionalment en tanques. (S/MF)

Lluer (*Carduelis spinus*) : (H/PF)

Passarell comú (*Acanthis cannabina*) : (H/PF)

Pinsà mec (*Fringilla montifringilla*) : (A/O)

Sit blanc (*Plectrophenax nivalis*) : (A/O)

Trencapinyes comú* (*Loxia curvirostra*) : Boscos de coníferes, sobretot avet, però també pi i Larix. Les pinyes obertes caigudes per terra indiquen la seva presència. Cria en coníferes. (S/PF)

Cruixidell* (*Miliaria calandra*) : Terres de conreu obertes, vores de carreteres, erms, tanques. Nia en herba alta, enmig de cards, al peu de tanques, etc. (S/F)

Sit negre* (*Emberiza cia*) : Generalment vessants rocoses de muntanyes, sovint en arbres, ocasionalment al nivell del mar. Nia a sobre o a prop de terra. (S/F)

Gratapalles* (*Emberiza cirulus*) : Altes tanques o arbres vorejant conreus o turons; al continent sovint en vessants rocoses o embrollades. Hiverns en conreus, en estols mixtos. Nia ben avall en tanques, arbres, de vegades en talusos. (S/F)

Hortolà* (*Emberiza hortulana*) : País muntanyós obert, sovint també a zones baixes, jardins. Cria a sobre o a prop de terra en conreus o males herbes. (E/F)

Verderola (*Emberiza citrinella*) : (A/O)

MAMÍFERS

INSECTÍVORS

Erinaceus europaeus

L'Eriçó vulgar és molt rar. Les úniques dades que tenim les hem recollit al Pla de Begues, on es troba en els camps i horts. Dubtem que sigui escàs per culpa de l'home, ja que el pagès, coneixedor de la seva alimentació insectívora, l'aprecia i el respecta. Probablement el clima sec de la zona no li és favorable.

Erinaceus algirus

L'Eriçó clar és inexistent segons les nostres dades, encara que la seva distribució costero-mediterrània fa presumir-ne la seva presència.

Suncus etruscus

Crocidura russula

La Mussaranya vulgar és abundant a tot el parc, tant als conreus com als boscos i a les garrigues. És freqüent trobar-lo mort a la natura.

QUIRÒPTERS

En total s'ha observat 5 espècies diferents (*M.schreibersii*, *M.capaccinii*, *R.ferrumequinum*, *P.pipistrellus* i *M.myotis* o *M.blythi*).

Plecotus auritus

El Rat-penat orellut era molt abundant anys enrera a les golfes de moltes cases del parc. Actualment s'ha fet molt escàs a conseqüència de la “neteja” que s'ha fet en moltes d'aquestes habitacions. Aquesta espècie es refugiava en colònia, i es desconeix on es troba actualment.

Pipistrellus pipistrellus

La Rata-pinyada pipistrella afavorida per la seva costum de refugiar-se en petits forats (a l'estiu) es pot trobar a tot arreu. Aquesta espècie s'observa freqüentment abans de fer-se fosc.

Rinolophus ferrum-equinum

El Rat-penat gran de ferradura és comú a tot el parc, però sempre en solitari o petits grups en els avencs on es refugia.

Rhinolophus hipposideos

El Rat-penat de schreiber hiverna en colònies en alguns avencs del parc.

CARNÍVORS

Vulpes vulpes

La Guineu és una espècie molt generalista, capaç de viure en qualsevol hàbitat (bosc, garriga, conreus, etc.). Visita sovint els abocadors d'escombraries, essent capaç de viure en zones densament habitades.

Martes foina

La Fagina, o gorja blanc, es pot considerar escassa però repartida per tots els indrets rocosos del parc, tant en grans barrancs com en tarteres i altres hàbitats menys verticals que aquells. La cobertura vegetal pot ser molt variable, però té preferència pels boscos esclarissats.

Mustela nivalis

La Mostela és present a tot el parc, però més estesa i comú que l'anterior. Té gran preferència per les vores dels camps quan estan limitats per tancats de pedra on es pot refugiar. És un gran depredador de ratolins.

Meles meles

Encara que també es troba als boscos i màquies, el Toixó és més freqüent als conreus envoltats de bosc, ja que en ells hi troba abundant aliment. Estrictament nocturn, surt més freqüentment les nits dels dies plujosos cercant cargols, llimacs i cucs de terra.

Genetta genetta

La Geneta, o Gat mesquer és localitza als barrancs on el seu costum de dipositar-ne els seus excrements junts permet comprovar la seva presència. A les cingleres triàsiques d'Eramprunyà-Torrelles sembla bastant abundant, inclús després de l'incendi.

ARTIODÀCILS

Sus scrofa

Encara que no fa gaires anys el Porc senglar estava pràcticament extingit a Catalunya, la despoblació del camp, juntament amb l'embrossament dels boscos i la desaparició dels seus depredadors naturals (bàsicament el Llop) ha permès el retorn de l'espècie, que actualment és abundant, refugiant-se en els boscos més tancs. Quan pot trobar aliment abundant, visita els conreus, tot provocant grans pèrdues als pagesos que organitzen batudes per caçar-los. Encara que cada any se'n maten, l'espècie segueix poblant els boscos, variant de densitat d'un any a l'altre segons la pressió cinegètica o els desplaçaments que realitzin. Aquests desplaçaments, realitzats de nit, no es fan necessàriament pel bosc, de forma que no és difícil trobar els seus rastres per les garrigues del parc, allunyades del bosc.

LAGOMORFS

Oryctolagus cuniculus

El conill ha augmentat molt en els darrers anys tot i la mixomatosi i la pressió cinegètica.

Pitymis duodecimcostatus

El Talpó comú és present a tots els medis oberts. Encara que és més típic dels conreus i altres terrenys terrosos on pot foradar les seves galeries, també l'hem trobat en llocs càrstics. Entre les nostres dades, destaca la presència de dos exemplars a l'estómac d'una serp verda capturada al Puig de l'Olla.

IMPACTES SOBRE LA FAUNA

INCENDIS

La destrucció que implica un incendi és tan evident que no cal estendre's en aquest punt. Si més no, alguns animals es veuen posteriorment beneficiats al trobar-hi brots i herba tendra (tal com passa amb perdius i conills). Per altre part, molts dels ocells característics del parc, no es veuen tampoc perjudicats (a no ser que siguin sorpresos a l'època de cria) al viure en indrets oberts i rocosos. Així i tot, els beneficis que comporta són inferiors als perjudicis ocasionats a molts altres animals que viuen al bosc o que no poden refugiar-se al moment de l'incendi, i per tant, s'han d'evitar sempre.

OBERTURA DE PISTES

L'impacte que té avui dia una pista dins la natura és realment molt gran, ja que apart de l'impacte visual que produeixen, són la porta d'entrada de molts altres perjudicis. Molt important és també el fet de que converteixen indrets abans molt tranquils en llocs freqüentats per molta gent que conscient o inconscientment fan fugir a la fauna i poden ocasionar incendis. Molts ocells també són afectats a la primavera al espantar-se per la presència humana deixant polls o ous en els nius abandonats; això, a més, passa tant en petits ocells com en les grans aus rapinyaires.

El número de pistes obertes ha de ser el mínim necessari per ajudar a la conservació del parc –creiem que les actualment existents són més que suficients – i seria desitjable tancar les que no siguin vies de comunicació entre masies o nuclis urbans, obrint-les només quan casos d'emergència o necessitat així ho exigeixin.